

გაზეთის ღირს: წელიწადში—6 მან., თვეში—75 კაპ., კალკე ნომერი—2 კაპ., ფასი განცხადებისა: გვერდობრივი სტრიქონი „პეტრიტი“ პირველ გვერდზე—10 კ., მეორეზე—5 კაპ.
გელის-მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება: „მოამბე“-„ცნობის ფურც.“ რედაქციის კონტრაქტში განკარგულ დიდ ქუჩაზე, № 27 და წ. გამ. ქართველთა აზნაურების კიოსკში (ქვეშევთის ვაკის პარკის პირდაპირ).

სალომონო-წერილი წერილები არ დაიბეჭდება.—დასაბეჭდი წერილები რედაქციის სახელობაზე უნდა გა-
მოგზავნოს.—პირდაპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმების გარდა,
შუადღის 11—1-ლ საათამდე.
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію „Добрыя-Пурдела“-„Моამბე“. ტელეფონი № 372.

იბეჭდება და გამოვა ნოემბერში 1903 წლის

„საქართველოს კალენდარი“

გ. ბ. უნიანი

გამოც. „ქართველთა შორის წ.-კითხვის გამავრცელებ. საზოგადოებისა“

კალენდარი დასურათებული იქნება მრავალის სურათით როგორც ჩვენის, ისე უცხოეთის ცხოვრებიდან. კალენდარში მოთავსებული იქნება გარდა ჩვეულებრივ საკალენდრო ცნობებისა სალიტერატურო განყოფილებაც.

მიიღება განცხადებანი კალენდარში დასაბეჭდად შემდეგის პირობებით:

კალენდრის თავში მთელი გვერდი ღირს—10 მან. 1/2 გვ.—6 მან.; კალენდრის ბოლოში: 1 გვერდი—7 მან., 1/2 გვ.—4 მან., 1/4 გვ.—2 მან., მარტო ადრესის გამოცხადება—1 მანეთი.

განცხადება მიიღება:

ფილიპისი—ქ. შ. წ.-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების კანცელარიაში.

ქუთაისში—ვ. ბენედიქტოვიანი და მიტ. ლალიძესთან.

ბათუმში—მ. ნიკოლაძესთან და სპ. ქელიძესთან.

ნოემბერშივე გამოვა ქართვ. შორის წერა-კითხვის გამავრცელებ. საზოგად. გამოც. 80-
ადრის კალენდარი. (შ. 3—2).

ერევნის მოედანი, № 3

ფოტოგრაფია

ა. ს. როინაშვილისა

(საკუთრება ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოებისა)

დასახარებელი

უაღელესი ჯილღოებით.

ფოტოგრაფიის მოკვება მრავალგვარი კოლექცია კავკასიურ ტიპებისა და ბუნების სურათებისა, აგრეთვე ახლად გადაღებული სურათები საქართველოს არქეოლოგიულ ნაშთებისა.

ფოტოგრაფია ჰქონილობს ყოველგვარს სამუშაოს იაფ ფასად: სურათების გადაღებას და უკვე გადაღებულის სურათების გადიდებას.

ფოტოგრაფიაში იყიდება ახალი სურათი უ. რუსთაველისა, გადმოღებული მხატვარის მუროვის სურათიდან, და აგრეთვე სურათები ჩვენის მწერლებისა და არტისტებისა.
ერევნის მოედანი, სახლი № 3. (3—3)

ტფილისის კერძო სამკურნალო

გამაგანიზაციისა.

ავადმყოფებს იღებენ ყოველ დღე:

დღეით:

3. 0. შიშინაძე—კბილის სწუჯუბანი 8—11 საათამდე.

5. 0. მულინი. უურის, კედის და ცხვირის 9—10.

3. 0. ლაგაზიძე—შინაგანი 9—10 საათამდე.

3. 0. შალვაშვილი—შინაგანი 10—11 საათამდე, სპეციალობით, სუთშაბათობით და შინაგანობით.

0. 0. აბაღაშვილი—კბილის სწუჯუბანი 10—11 საათამდე.

0. 0. კარაგოვი.—საშარდეს (ხარკოვი) ავადმყოფისათვის: სპეციალობით, სუთშაბათობით და შინაგანობით 10 საათიდან 11-მდე.

0. 0. ვლიმოვილი—შინაგანი და ბავშვებისა 11—12 საათამდე.

0. 0. გვამყვანიშვილი, შინაგანი, ნერვებისა და წამლებს ექვემდებარებით 12—1 ს.

3. 0. მანუჩიძე. შინაგანი, ნერვებისა და ბავშვების: სპეციალობით და შინაგანობით 1—2 კვირამდე 9—11.

0. 0. ბარბაქაძე—დღეით სწუჯუბანი, ორ-შინაგანობით, ოთხშაბათობით და შინაგანობით 12—1 საათამდე.

0. 0. აბაგაძე—სიფილისის, კანისა და შინაგანობით 1—2 საათამდე.

0. 0. სობოლენკო—ხარკოვი და ორ-ტფილისი: ორშაბათობით, ოთხშაბათობით და შინაგანობით 1—3 საათ.

საღამოთ:

0. 0. თუგანიშვილი—დღეით სწუჯუბანი 5—6 საათამდე.

0. 0. შალვაშვილი—შინაგანი, ბავშვებისა და ურთიერთისა 5—6 საათამდე. (შეკრ.-ქ. მთავარი და ბავშვთა-ფილიპისი გამოცემა.)

სამკურნალოს ქვესწავლი ოთახები.

ფსიქიკისა და დარღვევისა 50 კაპ.; ოპერაციები მორიგებით. კრაოტები—სამი მანეთილამ ხუთამდე.

ადრესი: კუკია, ნიკოლაშვილის ქუჩა, სახლი სვინა-შვილის, № 21. (გვ. დას. დასწავლისა).

ტელეფონი № 274. (7—1).

„ბათუმის სენის მოქმადობა ამხანაგობა“ ბ. ალექსი-მესხიშვილის რეზინორობით და ქართული სიმღერების მოქმადობა.

ლი გუნდი გამართავს ამ წლის განმავლობაში ბათუმის რკინის გზის თეატრის დარბაზში ოთხ წარმოდგენას კონოვრტიულის განყოფილებით. წარმოდგენილი იქნება შემდეგი პიესები: ა) 31 ოქტომბერს—დრამა „მეორედ გაყმაწვილება“; ბ) 21 ნოემბერს—დრამა „დაძინაშევა“; გ) 14 დეკემბერს—დრამა „ბრძალვები“, და დ) 21 დეკემბერს—დრამა „მეორაა“. (3—2)

მ. მ. ი. გ. ლამბაშიძე იღებს ავადმყოფებს დილის 10—11 საათამდე და საღამოს 6—7 საათამდე. ბინა: ბარონის ქუჩა, № 22, დიდი ვანქის ქუჩის კუთხისთან.

მ. მ. ი. გ. ლამბაშიძე დღევით ალექსანდრე ძე გვამყვანიშვილი იღებს შინაგანი, ნერვების სნეულებით და სწამლობს ელექტრონით საღამოს 5—6 საათამდე. კირონი ქუჩა, სახლი მარტინოვიცისა, საზოგადოებრივი კრუცოკის პირდაპირ. (45—16)

მ. მ. ი. გ. ლამბაშიძე ვ. ს. მუსხელიაშვილი მიიღებს თვალებით ავადმყოფებს დილით 12—2 ს. ყოველ დღე, გარდა სამშაბათისა. წყნეთის ქუჩა № 24 სახ. ფანაძისა. (7)

მ. მ. ი. გ. ლამბაშიძე ახალშენიშვილი იღებს ყოველ-დღე კბილის სნეულებით ავადმყოფებს დილის 8—10 საათ. და 11—2-მდე, ხოლო საღამომდებ 5—7-დის. კვირა-უქმდღეებში 9—2-დის და საღამომდებ 5—7-დის. ელისაბედის ქუჩა, № 38. (წლ.)

მ. მ. ი. გ. ლამბაშიძე ალექსანდრე გიორგის ძე შალვაშვილი (პიესების ქუჩა, 30.—ტელეფონი 450). იღებს ყოველ-დღე შინაგანისა და საზოგადოებრივი სნეულებით ავადმყოფებს დილით 10—1 საათამდე და საღამომდებ 6—8-მდე.

საზღვარ-გარედ

ამსტრ-ჰუნგარი ვენაში ჰუნგრეთის გონველების მინისტრი ბარონი ფეიერვარი მოვიდა. გაზეთებმა ძლივს გაიგეს მიზეზი მინისტრის მოსვლისა.

უკანასკნელ დღეგაცემების დროს დაადგინეს, რომ მშვიდობიანობის დროს ჯარის რიცხვს მოემართს. ამისათვის ყოველწელს სათადარგო ჯარიდან დანიშნული რიცხვი ჯარის-კაცებისა ნამდვილ სამსახურში უნდა ჩაირიცხოს. ჰუნგრეთს 20 ათასი კაცი უჭიჭე და წილად ამ პროექტმა დიდი უკმაყოფილება გამოიწვია ჰუნგრეთში. ბუდა-ფეშტის საბჭომ დაადგინა, პროტესტი გამოეცხადათ ამ პროექტის წინააღმდეგ; 32 ხმოსანმა დაადგინა კიდევ, სემს საჩივარი წარუდგინათ და ესთხოვით, ეს პროექტი სულაც უარ-ჰყოსო. საჩივარში ნათქვამია, ესლბ; მშვიდობიანობის დროს, რა საჭიროა, ყოველს წელს 20 ათასი კაცი ოჯახსა და საქმეს მოვაშოროთ; ამისაგან ჩვენს ქვეყანას დიდი ზარალი მოუვაო. დებუტატმა ვერონიმაჰ „პესტი ჰირლაჰ“-ში აღტაცებული მოწოდება დაბეჭდა; საზოგადოებას სთხოვა, კანონ-პროექტს წინააღმდეგობა გაუწიეთო და მთავრობას მუქარა შეუთვალა, ოპოზიცია ომსტრუქციას გაშმართავს, თუ მთავრობა კანონ-პროექტს უკან არ წაიღებს, ან სულ მთლად არ შესცვლისო. ოპოზიცია მართლაც ისეთ გუნებაზეა, რომ მთავრობა კარგს არ მოეღის იმისაგან. ამიტომ მინისტრი ფეიერვარი იძულებული იყო ვენაში წასულიყო. იმპერატორმა მიიღო ფეიერვარი და დიდხანსაც ელაპარაკა სამხედრო საქმეზე. ფეიერვარს გარდა, თათბირს მთელის იმპერიის სამხედრო მინისტრი კრიშტოფი და ავსტრო-ჰუნგრეთის ჯარის მთავარ შტაბის უფროსი ბარონი ფონ-შეკიცი დაესწრნენ. ფეიერვარმა შეატყობინა, ჰუნგრეთის ხალხი ძლიერ წინააღმდეგობა პროექტისათვის და მოითხოვა, უმთავრესმა სამხედრო მმართველობამ ამ საქმეზე მოლაპარაკება სხვა დროსთვის გადადოსო. ჰუნგრეთში ხალხი ისე აღელვებულია, რომ შეიძლება სამინისტროც დაეცესო. ბუდა-ფეშტში სტუდენტებმა ქუჩებში დემონსტრაციები მოახდინეს და მოითხოვეს, მთავრობა ჯარს ნუ მოუშვებდა.

ახალი ამბავი

გუშინ, 20 ოქტომბერს, სიონის საკათედრო ტაძარში საქართველოს ეგზარხო-სის ალექსის მიერ გადახდილ იქმნა წირვა და პანაშვიდი დღევანდელ განსვენებულის იმპერატორის ალექსანდრე მეცამის სულის მოსახსენებლად. წირვასა და პანაშვილს დაესწრნენ დიდი მთავარი ნიკოლოზ მიხეილის ძე, კავკასიის მთავარ-მართებლის თანაშემწე გენერალ ადიუტანტი ა. ა. ფრეზე; ტფილისის გუბერნატორი სეჩინი, ვიცე-გუბერნატორი ალიშევსკი, მთავარ მართებლის საბჭოს წევრი ნ. ა. სულტან-კრიმ გირეი, ტფილისის ქალაქის მოურავის მოადგილე შესტაკოვი, გენერლობა, სხვა-და-სხვა დაწესებულებათა წარმომადგენელი და მრავალი გარეუბ ხალხი. წირვის შემდეგ დღის შესაფერი სიტყვა წარმოსთქვა სიონის საკათედრო ეკლესიის დეკანოზმა მ. მარკოზ ტყემლაძემ.
ქუთაისიდან დღევითი გვამყვანიშვილი: ქალაქის საბჭომ 19 ოქტომბრის სხდომაზე ქალაქის გამგეობის წევრის ადგილზე აირჩია ვლ. ალშიბაია და ვლ. კანდელაკი.
შაბათს, 19 ოქტომბერს, დილის მეორემეტე საათზე ტფილისის მაზრის სოფელ გომბორსა და უჯარმას შუა ვიდაც ავაზაკები, რომელთა ვინაობა ჯერ არ იციან, თავს დასვეს ფანტაზიონ და გაუდარგავთ. საქმე ამდარად ყოფილა: ტფილისი-

დან, ფოსტა-ტელეგრაფის კანტორის განკარგულებით, თელავს გაუგზავნათ ფოსტალიონი ჯეგბიანი. მას თან წაუღია 8000 მან., როგორც თელავის ზოგიერთ სახელმწიფო დაწესებულებათა მოხელეების ჯამაგირებისათვის, ისე ყოფილა კერძო პირების ფულიც. როგორც ეტყობა, ტფილისიდან თელავს ფოსტით ფულების გაგზავნა ბოროტების ჩამდენთ წინ-და-წინვე სკოდნით და აღრევე ფოსტის მოლოდინში ჩასაფრებულან გომბორსა და უჯარმას შუა ტყეში. 11 საათზე ავაზაკებს შეუნიშნათ მიახლოებული ფოსტა; შეუძახნათ და უსროლიათ თოფები. ბერდანკის, ტყვიით იქვე მოუკლავთ ერთი სტრატეგი და სასიკვდილოდ დაუჭრიათ ფოსტალიონი ჯეგბიანი. მეეტლეს შეჭმინებია, მეც არ მომკლანო, და გაქცეულა. ავაზაკებს წაუღიათ 8000 მანეთი, ხოლო დაჭრილი ჯეგბიანი და მოკლული სტრატეგი გზაზე დაუჭრიათ. რამდენსამე საათის შემდეგ ამავე გზაზე გაუვლია ტფილისის სამოსამაროლო პალატის ერთ მოხელეთაგანს, რომელმაც დაჭრილ ფოსტალიონის ჯეგბიანისაგან გაიგო საქმე და თავის ეტლით წაიყვანა თელავს. თელავის ფოსტა-ტელეგრაფის კანტორის უფროსს ეს ამბავი მაშინვე შეუტყობინებია ფოსტა-ტელეგრაფის უწყების სამართველოსათვის. პოლიცია, როგორც გვეყრენ, ფიცხელ გამოძიებას შესდგამია ბოროტ მოქმედება და მოტაცებულ ფულის აღმოსაჩენად. დანარჩენი დაწესებულებითი ცნობები ამ ბოროტ მოქმედების შესახებ ჯერ არ მისულა ტფილისში.

ღღეს ქაღალის სახეობის სხვადასხვა სასწაულის გამო, არ არის დანიშნული.

გამოვიდა და გუშინ დაურეგდა ხელის მომწერთ „მოამბის“ მე-IX ნომერი, შემდეგის შინაარსისა:

- 1) ხენთა, რუს-ომბადს (1877—1878 წ.) უკანასკნელ ომის დროს ისტორიული რამზინა რაფფისა, (თარგმანი სომხურად) ბ. ვვანგულოვის (გაგრძელება);
- 2) საზნი, მ. კარგისა, თარგმანი—ზაფხუმოდინისა (გაგრძელება);
- 3) ტარას ბუჯბა (მთხრობა) ნ. კოკოლისა, თარგმანი—ინანის (გაგრძელება);
- 4) მაკეტ—ჭერენუსისა (გაგრძელება);
- 5) უცხოეთის მიმოხილვა და 6) დამატება. საბეჭდოთის ძველი ისტორია დასწავლისა და მოუკადებლობის დაკარგვამდე, ფრანგულიდან ნათარგმანი—გ. ჯ—სა.

რუსეთის ქრონიკა

1903 წლის თებერვალს პეტერბურგში მოხდებდა სრულიად რუსეთის ჰომეოპათთა კრება. კრებამ, სხვათა შორის, შემდეგი საგნები უნდა განიხილოს: უმაღლესი სამომხატოო სკოლისა და კათედრების დაარსება; განსაკუთრებულ ფონდის შედგენა; ამ ფონდიდან შემწეობა უნდა აღმოჩინოს იმ ყმაწვილ კაცებს, რომელნიც ჰომეოპათის შესწავლას განიზრახავენ და სხვა.

სახელმწიფო ქალაქების დამშენებელი ექსპედიცია აარსებს ახალ სტამბას, ამ სტამბაში დაიბეჭდება ბილეთები რუსეთის ყველა რკინის გზისთვის.
ტფილისის საგუბერნიო ერობამ გამოაკვეყნა საყურადღებო ცნობები პირველ-დაწყებით სწავლა-განათლების შესახებ. 1868 წელს ამ გუბერნიის სამაზრო ერობებს პირველ დაწყებით სწავლა-განათლებლად დაუბარჯნათ სულ 33 ათასი მანეთი; 1885 წელს—198 ათასი 1894 წელს—277 ათასი, ხოლო 1901 წელს—484,339 მანეთი. კაცის თავზე 1884 წელს მოდიოდა 10 კაპეიკი, 1895 წელს—17 კაპ., ხოლო 1901 წელს—26 კაპეიკი. სულ ამ გუბერნიის სოფლებში დღეს 1,525 პირველ-დაწყებითი სკოლაა, ხოლო ქალაქებში—113 სკოლა. ერთი სკოლა მოდის 1,107 კაცზე. 1,525

